
Deep Sky Objects

วัตถุด้านลึกในอวกาศ

ชื่อ/นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คำสั่ง : ให้นักเรียนเขียน ระบุชื่อกลุ่มวัตถุด้านลึกในอวกาศ

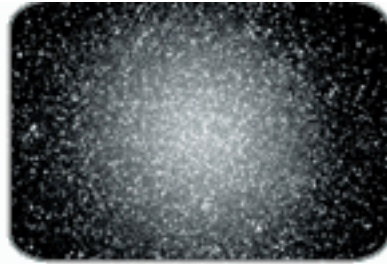
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Deep Sky Objects

วัตถุอันลึกในอวกาศ

: สำหรับอาจารย์ผู้สอน

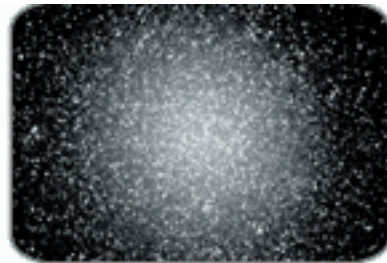
กาแล็คซี่ (แอนดรอเมตา)

เนบิวล่า (นายพราน)

กระจุกดาวเปิด (ลูกไก่)

กระจุกดาวทรงกลม (ไอเมก้า เซนทอรี่)

กระจุกดาวทรงกลม (เฮอร์คิวลิส)

กาแล็คซี่ (ทางช้างเผือก)

กาแล็คซี่ (ดอกทานตะวัน)

เนบิวล่าคล้ายดาวเคราะห์ (เฮลิคส์)

Deep Sky Objects

วัตถุด้านลึกในอวกาศ

: สำหรับอาจารย์ผู้สอน

Deep sky Objects

เป็นนิยามกำหนด โดยนักดาราศาสตร์สมัครเล่น ได้บรรยายถึงวัตถุในท้องฟ้าซึ่งอยู่นอกอาณาเขตระบบสุริยะ (Solar System) ประกอบไปด้วย

กลุ่มกระจุกดาว (**Star Clusters**) ได้แก่

1.กระจุกดาวทรงกลม (Globular Clusters)

คือกลุ่มดาวที่อยู่รวมกัน คล้ายเป็นก้อนด้วยแรงดึงดูดโน้มเอียงเข้าหากัน ลักษณะเหมือนวงกลม คล้ายผลส้มโดย แต่ละกลุ่มมีดาวหนาแน่นสูง ตั้งแต่ 10,000 – 1,000,000 ดวง มีเส้นผ่าศูนย์กลางราว 10 ปีแสง หรือมากกว่า 300 ปีแสง

2.กระจุกดาวเปิด (Open Clusters)

รูปแบบทางกายภาพ ดาวกระจายตัวเป็นย่อมๆ โดยมีแรงดึงดูดร่วมกัน ด้วยรูปทรงอาจผิดแปลกกันออกไปในแบบต่างๆ มีความหนาแน่นของดาวตั้งแต่ 10 ดวง จนหลายพันดวง

กลุ่มเนบิวลา หรือ กลุ่มรังสีฝุ่นหมอก (**Nebula**) ได้แก่

1.เนบิวลาแบบแพร่กระจาย (Diffuse Nebula)

เป็นการรวมตัว กลุ่มฝุ่นหมอกควันของก๊าซ ที่แพร่กระจาย คือมวลสสาร (Matter) หากมีความหนาแน่นและขนาดใหญ่เพียงพอสามารถเป็นแหล่งก่อตัวของดาว

2.เนบิวลาคล้ายดาวเคราะห์ (Planetary Nebula)

เป็นการเปล่ง ปลดปล่อยแสงจากพลังงาน ที่เผาไหม้แกนกลางของดาว ในสถานะ ไกล่หมดลง ที่สุดบริเวณเปลือกของดาวฤกษ์นั้นเต็มไปด้วย มวลของก๊าซพลังงานสูงมองเห็นแสงสว่างรอบๆ ลักษณะแสงที่เกิดขึ้นรอบๆนั้นมีรูปแบบปลดปล่อยออกมาแบบวูบวาบเป็นจังหวะทั้งกลุ่ม ขอบเขตใหญ่โตมาก

3.เนบิวลาสว่างแบบฉับพลัน หรือ ซุปเปอร์โนวา (Supernova Remnants Nebula)

ดาวในจักรวาล มีความใหญ่โต อย่างน้อย 3 เท่า หรือถึงหลายร้อยเท่าของดวงอาทิตย์ หลังปลดปล่อยพลังงานหมด จุดสิ้นสุดพัฒนาการเป็นดาวแคระขาว (White Dwarf) บางทีใกล้ก่อนถึงจุดนี้ จะเกิดปฏิกิริยาปะทุแตกกระจายตัวอย่างรุนแรง แสงสว่างระเบิดเพิ่มขึ้นอีก ถึง 10 พันล้านเท่า เมื่อเทียบกับดวงอาทิตย์

4.เนบิวลามืด (Dark Nebula)

กลุ่มก๊าซหมอกหนาทึบ มองเห็นได้เพราะแสงจากวัตถุ ด้านหลังของเนบิวลามืดนั้นฉายผ่านออกมา มีความแตกต่างจากเนบิวลาอื่นๆทั้งหมด ในบริเวณเนบิวลามืด จะไม่มีแสงจากดาวที่อยู่ใกล้เคียง

Deep Sky Objects

วัตถุด้านลึกในอวกาศ

: สำหรับอาจารย์ผู้สอน

กลุ่มกาแล็คซี่ หรือกลุ่มดาราจักร (**Galaxy**) ได้แก่

1. ดาราจักรกังหัน (Spiral Galaxy)

ลักษณะมีแผ่นจานของกาแล็คซี่ (Galactic disk) ขนาดใหญ่ ตรงกลางเป็นกระจุกดาว มีแขน (Arm) เหยียดออกไป หลายอันเป็นเกลียว เหมือนกังหัน

2. ดาราจักรคล้ายเลนส์ (Lenticular Galaxy)

แท้จริงแล้วเป็น กาแล็คซี่แบบกังหัน แต่สั้นกว่า ไม่มีลักษณะขดเป็นวงแบบกังหัน ส่วนแผ่นจาน (Disk) ดูนุ่มนวล (Smooth) เนื่องจากมีการหยุดพัฒนา รูปแบบของดาวภายในกาแล็คซี่มายาวนาน

3. ดาราจักรรูปไข่ (Elliptical Galaxy)

ลักษณะรูปทรงดูเหมือนไข่อย่างชัดเจน (บางครั้งเรียก Cosmic Football) โดยกาแล็คซี่แบบนี้ แต่ละมุมมองแล้วแทบไม่มีความเคลื่อนไหว ในความเป็นจริงการเคลื่อนไหว มีศูนย์กลางที่นิ่งมาก (ตามสถิติข้อมูลดาราศาสตร์ มีการเปลี่ยนแปลง ของมุมน้อยมาก)

4. ดาราจักรกังหันมีแถบ และกระจุกดาวตรงกลาง (Barred Spiral Galaxy)

เป็นดาราจักรแบบกังหัน ที่มีส่วนประกอบหลักแผ่นจานกลมตรงกลาง เป็นกระจุกดาวและมีแขนเชื่อมต่อหมุนออกมาโดยรอบ เป็นองค์ประกอบ ลักษณะของแถบแนวขวาง (Bar) พาดผ่านใจกลางดาราจักร มักมีสัดส่วนเป็นครึ่งหนึ่ง ของขนาดกังหันทั้งหมดในดาราจักร

5. ดาราจักรรูปทรงผิดปกติ (Irregular Galaxy)

เหตุจากเกิดแรงดึงดูดของ กลุ่มมวลสารอวกาศข้างเคียงทำให้เกิดการบิดเบี้ยวผิดรูปร่างไปเหมือนไร้รูปทรงที่ชัดเจน พบว่ามีส่วนบิดเบี้ยวของแผ่นจาน (Disk) จึงทำให้รูปร่างแปลกประหลาดกว่า กาแล็คซี่อื่นๆ ในจักรวาล

6. ดาราจักรเกิดปฏิกิริยาต่อกัน (Interacting Galaxy)

ด้วยดาราจักรหนึ่ง มีแรงโน้มถ่วงไปเกี่ยวพันกับดาราจักรอื่น จนเกิดการดึงดูดเข้า พุ่งเข้ารวมตัวกัน จากสาเหตุดาราจักรนั้นมี ดาราจักรบริวาร (Satellite galaxy) จึงมีความเกี่ยวพันกันแต่เดิม จากแขนกังหันของดาราจักร หรือจากกรณีชนปะทะกัน โดยลักษณะการรวมตัวจะมีความวุ่นวายภายใน ของมวลก๊าซลวกยาวเป็นแนวทางยาวหลายร้อยปีแสง หรือมากกว่านั้นสำหรับดาราจักรขนาดใหญ่และใช้เวลานานมาก นับอีกหลายล้านปีจึงสงบนิ่ง

ข้อแนะนำเพิ่มเติม :

* วัตถุต่างๆในอวกาศ มิได้สิ้นสุดเพียงเท่านี้ คงมีการค้นพบและแยกประเภทออกไปอย่างมากมาย โดยเฉพาะปัจจุบันมีเทคโนโลยีการสำรวจที่ทันสมัย

* การทำความเข้าใจจากภาพถ่ายสี โดยการค้นหาจากฐานข้อมูลอื่นๆเพิ่มเติม จะช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น

Deep Sky Objects

วัตถุด้านลึกในอวกาศ

: สำหรับอาจารย์ผู้สอน

* ตัวเลขวัตถุในจักรวาล ประกอบด้วย (ยังมีเป็นตัวเลขที่สิ้นสุดครบถ้วน)

กระจุกกาแล็คซี่ (Superclusters) จำนวน 10 ล้านกระจุก

กลุ่มกาแล็คซี่ (Galaxy groups) จำนวน 25 พันล้านกลุ่ม

กาแล็คซี่ขนาดใหญ่ (Large galaxies) จำนวน 350 พันล้านกาแล็คซี่

กาแล็คซี่แคระ (Dwarf galaxies) จำนวน 7 พันพันล้านกาแล็คซี่

ดาว (Star) จำนวน 30 พันล้าน - พันพันล้านดวง

ทั้งนี้ยังไม่รวม ดาวเคราะห์ ดวงจันทร์ วัตถุอื่นๆในระบบสุริยะอื่น เหตุเพราะยังสำรวจจากกระยะไกล และแสงสว่างน้อย มีขนาดเล็ก (เชื่อว่ามีย่านกว่า 1,000 เท่า ของจำนวนดาวในจักรวาล และยังไม่รวม วัตถุที่ไม่สามารถมองเห็นแบบ Visible เช่น หลุมดำ (Black hole) เนบิวลา เป็นต้น

SUNFLOWERCOSMOS : HYPERLINK

<p>110 Messier Objects Finder Charts</p> 	<p>ขนาดของจักรวาล : Scale of the Universe</p> 	<p>Bright Star Catalogue : บัญชีรายชื่อดาวฤกษ์สว่าง</p>
<p>แนวทางเริ่มต้น สำหรับ นักดาราศาสตร์ใหม่</p> 	<p>การดูดาวแบบ Deep Sky ที่เขาใหญ่</p> 	<p>แผนที่ดาว และ Program สำหรับ ดูดาว</p>

สำหรับการศึกษาค้นคว้า เผยแพร่ โดยอิสระ ไม่จำเป็นต้องขออนุญาต ยกเว้นไม่อนุญาต ในกรณีนำไปเพื่อประโยชน์ด้านการค้า ออกแบบและเรียบเรียงโดย อ.ปีเตอร์ สุดธนกิจ พ.ศ.2553 sunflowercosmos@gmail.com